

forrásnak saját élete. Mindenütt hová a' szem fordúl' hegyet, völgyet, örvényt lát mintegy feléledni.

Az alkonyfény lehangyatlott, a' napi munkák megszűntek 's valamennyi fekete alak eltűnt a' maga klastromába. Harangok zendültek meg minden felől az ajtatoskodókat estimádságra szólítva. Utána mély hallgatás következett be, melyet néhány perczenet múlva komor ábrándos zsoldár-ének szakasztott meg. Mi némán valánk elragadtatva az érzelmeiktől, melyek a' muzsika' accordjaival egybeolvadva magas világokba látszottak emelni.

HISTORIAI NEVEZETESÉGEK.

HUNN MARADÉK A' HELVETIAI HAVASOKBAN.

Ily sokat ígérő czím alatt közöltetik Malten' érdekes folyóiratában (Bibliothek d. neuesten Weltkunde, 1834, I. I. 28—50) egy a' sioni magasságokra tett kirándulás' leírása. A' fenn nevezett tárgy mellékesen érdekeltetik csak, mindazáltal több tekintetben figyelmünkre méltó. — Az utazónak a' sioni (Wallis megye' főhelye) vásárnép közt egy különös arczvonásu parasztasszony tűnt fel, melly némelly élelmi portékák mellett a' hegységben gyűjtött ércdarabokat is árult; és sem francziául, sem németül vagy olaszul nem szólott, hanem egy különös, félig érthetetlen dialectuson beszélt. Egy pap, plebánosa a' közel fekvő Hérévence nevű falunak, kinek deli vonásai valóságos kaukazi typust mutattak, azt mondá az utazónak, hogy „ő azon asszonynak földie, t. i. mind ketten *Anniviers'* (ném. Einfisch') völgyében születtek, mely a' nagy Rónavölgybe nyílik, dél felé *Sierres* helységtől. A' köz vélemény azt tartja, így folytatá, hogy ők ázsiai eredetűek, nevezetesen néhány száz harmincz hunu vitéznek, Atilla' hadából, maradékai; melyek rabló szándékkal bekalandozván e' tartományokat, Piemont' síkjain az anyaseregtől elvágtatván, az elkeseredett földnépétől üldöztetvén, kénytelenek voltak a' magas hegységbe elvonulni, mellynek havasai és jegesei felett egy szép, mindenünnen bezáródott, lakatlan völgybe jutottak, hol bátorságban lévén, hosszasabb ott mulatás után végkép letelepedtek. Hérévence' vidékében is, melly Sionhoz három órányira, hegy közt, éjszak felé, 's

így az előbbenitől egészen más irányban fekszik, mondatik hogy hunnok tartózkodtak, 's még ma is egy barlang, a' nevezett falu' szomszédságában *hunnok' barlangjának* (Hunnengrotte) neveztetik, melyet — a' nép' babonás hite szerint — gonosz szellemek laknak, 's azért senkitől meg nem látogatatik.“ Más nap hajnalban az utazó többek' társaságában megnézte a' hunnok' barlangját, mely egy meredek kőszikla' felső részében találtatik. A' vándorlók kötelen ereszkedtek le a' szirttetőről mintegy huszonöt lábnyira a' barlang' nyílásához, melyből egy fagerendázat nyúlt ki. A' barlang' nyílása tíz lábnyi magasságu, 's 7 lábnyi széles. Egy mintegy nyolcz láb hosszáságu folyosó egy 20—21 lépésnyi hosszú és széles szirtterembe vezet, mely körös körül meglehetősen jó táblaművel (Tafelwerk) van bevonva, talaja pedig erős gerendákkal padolva. A' barlang' fenekében, balról, két kirakatlan mellékbarlang van, melyek életkamrák lehettek. — Az egész kétség kívül emberkezek' műve, azonban meg nem határozhatni, mely korból való. Az üreg' formájából ítélve (melly a' Reschi-völgy' mesterséges barlangjaiéhoz tökéletesen hasonlít), az a' viberusoktól vagy sedunusoktól származhatik, kiket a' romaiak, első beütésökkor Helvetiába, a' Rhadanvölgy' közep részében találtak, 's kik az ellenségtől szabadulás végett illy megközelíthetlen szirtlakókba húzták fel magokat. Tartózkodtak-e későbbben hunn megfutamlók ezen barlangban, mely maiglan is nevüket viseli, nem határozhatni meg, minthogy e' környülállást helyben semmi sem valósítja meg. Belső fabélelete, valamint a' kinyúló alkotmány is, mely egykor hihetőleg be volt fedve, legfelebb a' tizenhatodik századból való, 's alkalmasint valamelly remetének szolgált hájlékul. A' barlanghoz menetel vagy összeomlott, vagy kötélletrán értek hozzá. — Egyébiránt e' barlang, mely semmi nevezetességet nem foglal magában, 800 lábbal fekszik magasabban mint Hérémente, 's így 4060 lábbal a' tenger' színe, 's 2310 lábbal Sion' városa fölött.

S. F.

A' ZSITVATOROKI BÉKEKÖTÉS. — MAGYAR NYELV' ORSZÁGOS
DIVATA.

Azon polgári rendetlenségnek, mely Bocskai István és Betlen Gábor' vezérletével, I. Achmet zultánnak szövetséges segédhadára támaszkodva rövid idő alatt elhatalmazott, az 1606-diki jun. 23-dikán, Illyésházi István' közbenjártával költ bécsi békekötés egészen véget nem vetett; mivel ezen béke-